imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

לתלות: היזוק עקביא בן מהללאל משמא ולית ליה לעקביא דמיה דמיה הרי כאן ארבעה אב"א ליה ליה ואב"א איה ליה מי לא א"ר חנינא שתור אדום הוא אלא שלקה הבא נמי מלקא הוא דלקי: ורבנמים מטהרין: היינו ת"ק איכא בינייהו לתלות: א"ר מאיר אם אינו מטמא משום כתם כו': א"ר יוחנן יוד ר"מ לשיטת עקביא בן מהללאל ושמא וה"ק להו לרבנן נהי דהיכא דקא משכחת כתם ירוק אמנא לא מטמאיתו היכא דקחזיא דם ירוק מנופה תטמא אי הבי אם אינו מטמא משום כתם מטמא משום משקה משום רואה מבעיא ליה אלא ה"ק להו נהי היכא דקא חזיא דם ירוק מעיקרא לא מטמאיתו היכא דחזיא דם אדום והדר חזיא דם ירוק תטמא מידי דהוה אמשקה זב וזבה ורבנן *דומיא דרוק מה רוק שמתעגל ויוצא אף כל שמתעגל ויוצא לאפוקי האי דאין מתעגל ויוצא אי הבי שפיר קאמרי ליה רבנן לר' מאיר אלא ה"קלהו להרי כמשקה להכשיר את הזרעים ורבנן בעי "דם חללים וליכא אי הבי שפיר קאמרי ליה רבנן לר' מאיר אלא הבי קאמר להו*אלפוה בג"ש כתיב הבא "שלחך פרדס רמונים וכתיב התם "ושלח מים על פני חוצות ורבנן אדם דן ק"ו מעצמו *ואין אדם דן ג"ש מעצמו: רבי יוסי אומר לא כך וכו': היינו ת"ק *הא קמ"ל מאן ת"ק רבי יוסי וכל האומר דבר בשם אומרו *מביא גאולה לעולם: איזהו אדום כדם המכה: מאי כדם המכה אמר רב יהודה אמר שמואל כדם שור שרוט ולימא כדם שרוטה אי אמר כדם שרוטה הוה אמינא ככולה שרוטה קמ"ל כדם המכה כתחילת הכאה של סכין עולא אמר כדם צפור חיה איבעיא להו חיה לאפוקי שרוט או דלמא לאפוקי כרוש תיקו זעירי אמר רבי חנינא כדם מאכולת של ראש מיתיבי *הרגה מאכולת הרי זה תולה בה מאי לאו דכוליה גופה לא דראשה אמי ורדינאה א"ר אבהו כדם אצבע קטנה של יד שנגפה וחיתה וחזרה ונגפה ולא של כל אדם אלא של בחור שלא נשא אשה ועד כמה עד בן עשרים מיתיבי *תולה בבנה ובבעלה בשלמא בבנה משכחת לה אלא בעלה היכי משכחת לה אמר ר"נ בר יצחק כגון שנכנסה לחופה ולא נבעלה ר"נ אמר "כדם הקוה מיתיבי *מעשה ותלה ר"מ בקילור

בשלמא בנה משכחת לה. שלא נגע: אלא בעלה. הא נגע הוא: רב נחמן. אמתני' קמי: ותלה רבי מאיר. כתם: בקילור

1 ריש: כלומר אם כל מקום.

'הירוק עקביא בן מהללאל מטמא • הא ירוק הייט כאמרוג ולא ירוק כבכרתי דאין זה טוה לאדומים וכתם ירוק כן הוא כדאמר בעלוב הגזול (סוכה דף נה: וסס) ירוק כבכרתי מכלל דכתם ירוק אלא הכי הוא: א) ליירק ליה• פירוש ליה ליה ד' דווקא אלא נפקא ליה

ירך רבי מאיר לשיטת עקביא בן מהללאל ומימה תימה והא לקמן בפ' בנות כותים (נ:) נבי סיני ממטא משכב האמהן כמלין מפרש ר' מאיר לפי שמטלימות דם לחזם לדם ירוק אלמא אין ליה דמיהר וכראה דהכא מיירי מדרבנן וכן מוכח מדקאמר מהי דמי משכחת כתם אמנא לא ממטא הכי לחזיא ירוק מנופה תטמא ויש לרחות דלעולם כי חזיא מנופה מטמא מדאוריתא ומ"מ כי משכחת אמנא לא מטמא דאין רגיונה אלא דם ירוק מנופה ויש לתלות דמטמא אמא לא שמא דם ירוק לא דווקא נקט אלא כלומר דם שהוא טהור לכ"ע מטלימות לדם לחזם לא נמי מיקר טמטא דר"מ כטמטא אחריתא דקאמר יוס ששמקה בו סופרת למנין שבעה ומטמא קמא נקט לרבנן:

כתיב סכא שלחך פרדס • וא"ת ה"מ דם שהאשה מטמאה בו כדמשמע קרא כפרדס שהוא נשוא כך בנות ישראל טעונות פתחיהן מלוקק לבעליהן בימי נדותן ב) אבל דם ירוק שהוא טהור לא ומו דמשמע דלא פליגי אלא בדם שלה ג) אבל בדם נדה מודו כ"ע דמכשיר וכיון דרבנן ליה לה ג"ש דם שיר נדה מגא לה ו"ל דדם נדה נפקא לה בתוספתא דשבת פ' (הזורק) דקתני מנין "לדם שהוא משקה נאמר כאן ובוכרה ממקור דמיה ונאמר להלן ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד ולושבי ירושלם לחטאת ולנדה ויש לתמוה דהכא משמע דלכ"ע דם הנדה לא הוה בכלל דם חללים ובשבת פרק חבית (דף קמג:) משמע דחלב האשה ממא משום דם מנפחה דקתני לא אם אמרת בחלב האשה שמכשיר אלא לרבן שכן דם מנפחה מכשיר ומפרש רש"י דחלב היה דם חתלה כדאמרינן (לעיל דף פ:) דם נעכר ונעשה חלב והכא אמרינן דאפי' דם נדה לא הוי בכלל דם חללים כ"ש חלב ודוחק לומר דחלב בא מעיקר דם שבגוף כמו דם מנפחה אבל דם נדה לא ומיהו בלא הכי קשה הכם דמאי קמהדר להו רבי עקיבא לרבנן מאמיר אני בחלב מבדם שהחלב לרפואה ממא ומקיא לרפואה טהור ועוד למה לי קרא בפ' דם הנדה (לקמן מה:) דחלב האשה תשיב משקה מדכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו היפוך ליה מטמא דדם נעכר ונעשה חלב ומיהו סוגיא דלקמן איכא למימר דלא סבר לה (ה) כרבי מאיר דדם נעכר כו' לכך נראה דה"פ הכם לא אם אמרת בחלב האשה שמכשיר כו' כלומר כיון ד) דאיכא קרא לקמן בחלב שמכשיר לכל הפחות לרבן דין הוא שיכשיר גם שלא לרבן כיון דחזיגן נבי אשה בשום מקום דמכשיר שלא לרבן כמו דם מנפחה אבל בהמה אע"ג דחלבה מכשיר לרבן שוחפתה את נאד החלב בשביל כך לא תכשיר שלא לרבן כיון דלא אשכחן בבהמה מידי דמכשיר שלא לרבן שדם מנפחה טהור אמר להם מאמיר אני בחלב יותר מבדם שהחלב לרפואה כו' כלומר חלב דמכשיר לא בחומרא דדם מנפחה חליא מילתא שהרי מקיז לרפואה טהור דהייט לרבן ולא לאמרינן כשם שחלבה לרבן ממא כך דמה לרפואה ממא אלא ודאי חלב האשה דמטמא משום דמשקה גמור הוא וכ"ש חלב בהמה דליהוי טפי משקה דמיומד לקמיס ולגדולים אמרו לי סלי איסיס ומגביס יוכיחו דמיומדים לקמיס ולגדולים ושלא לרבן טהור והשתא לא קשה מדם הנדה דבשומת דלא הוי בכלל דם חללים ולקמן בנעי"ה נפרש דקרא דפרק דם הנדה אמטמאת בעלמת ניעה:

פלי

כתיב הבא שלחך פרדס רמונים • פרש"י שלחיך דם נדה שהאשה שולחת מטמאת פרדס רמונים כפרדס הזה שהוא נשל סליכנס בו כך הן נטעלת פתרוהן ביסי נדתן סליוקק לבעליהן ושקשה רא"ב היכי אלף סחבא דפי ירוק שהוא מכשיר כיון דקראי איירי בדם נדה שהאשה מטמאת בו • ת"ק דמשמע דלא פליגי אלא בדם ירוק אבל דם נדה מודו כ"ע דמכשיר וכיון דרבנן ליה לה ג"ש דם נדה מטא לה • ו"ל דדם נדה מקרא אחריתא נפקא בתוספתא דשבת מ"ש דמקור מקור דהגיא וחתם בפ' הבונה מנין לדם נדה שהוא משקה שנאמר ומקור דמקור דמיה ואמר ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד ולושבי ירושלם לחטאת ולנדה וסברא ליה לר' מאיר דהאי שלחך אם אינו ענין לדם נדה דנפקא מסקור מקור הנגע ענין לדם ירוק: כאן לאו דכולי עלמא • יש שרוצין לדקדק דבומן הזה ראין אנו בקיאין בטהרה דדמים אין לנו לחלוק אפי' עכרה בשוק של מכרים ולא בשום דבר שיכולה לחלות בו כיון דאם הייט בקיאין ודאי מכירין שאינו דומה לו כדמשמע הכא שאינה תולה בדם מאכולת דכולי עלמא משום דלא דמי • ולישנא דהא אמרינן לקמן עכרה בשוק של מכרים הרי זו תולה ולא קאמר הרגה לחכם אלא הוא עצמה תולה ודמים אשה אינה בקיאה בדמים והכא שאינה מיירי בחכם הבקי בטהרה דמים אבל בזמן הזה שאין אנו בקיאין תולה בכל מה שיכולה לחלות וכן עמא דבר: שאר

לתלות. ת"ק סבר ה' דמים טמאין ולאי ולאידך פסיקא ולב"ה טהורין ממש: היינו ת"ק. דלמר ה' דמים ומו לא: ירד ר' מאיר כו'. ומטמא דם ירוק משום נדה: אמנא. על נגדה: לא מטמאיתו. דכיון דירוק הוא מסתמא לאו מגופה אמא דלא שכיח ולא תליגן בה אלא היכא דחזיא מגופה דם הוא: נהי דהיכא דחזיתיה דם ירוק מעיקרא לא מטמאיתו. משום רואה דלאו דם הוא והייט משום כתם כלומר דם שכתמו טמא: תטמא משום משקה. כרוקה וכמי רגליה אם נוגעין בו אדם וכלים וטהרות באותו דם ירוק שראתה בימי נדותה שהיתה נדה מדם אדום ואמאי מטהריתו לגמרי: שמתעגל ויוצא. שמתאסף מתלה ואח"כ יוצא לאפוקי דם בין טמא בין טהור כשהוא בא טוף ויוצא ראשון ראשון: להרי כמשקה בא טוף ויוצא לאפוקי דם שבתוך הגוף: אי הבי אם אינו מטמא. דם ירוק שראתה בימי נדותה שהיתה נדה מדם אדום ואמאי מטהריתו לגמרי: דם חללים ישתה. דם שהנפש יוצאה בו קרוי משקה ולענין הכשר בעינן משקה כדכתיב (ויקרא יא:) ואשר יצא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה כלומר אוכל ומשקה' אשר ישתה יצא על האוכל והכי מוקמינן לה בפסחים (דף מח.): אלפוה בג"ש. להכשיר את הזרעים: שלחיך. דם נדות הנשלח מן האשה: פרדס רמונים. כפרדס זה שהוא נעול להשמר כך נדותן מהיחקק לבעליהן עם פרי מגדים היינו בתים. וכתיב שילוח בתים מה מים מכשירין אף דם נדות מכשיר: אין אדם דן ג"ש מעצמו. אא"כ קבלה מרבו הל"מ דלמא קרא למילתא אחריתי אינטריך: שור. דמו אדום כדאמר בפרק יומא (דף ט:) אלי מיור ואלי סומק: דם שחיטה משמנה והולך: צפור חיה. דם היולא מצפור מי ע"י מכה: או דלמא לאפוקי כחוש. ואלי מיה לשון בריאה הוא: הרגה מאכולת. אשה הרואה כתם בנגדה אם הרגה מאכולת תולה בה. ואי קשיא הא שיעור כתם כגרים ועוד ומאכולת מולי אלי לא הוי כדאמר בפרקין• בעינן כגרים ועוד לאפוקי מדם מאכולת לא קשיא ההיא לר' חנינא בן אנטיגנוס הא לרבנן בפרק הרואה כתם (לקמן דף מח:) דלא בעי אלי שיעור: מאי לאו מאכולת דכולה גופה. אלמא כל מאכולת דומה לדם נדות ואם אמרת דם מאכולת של רשע הוא דדמי לדם נדות אבל דשאר הגוף לא: אמי ורדינאה. נאה כורד ובגיטין (דף מח.) קרי ליה אמי שפיר נאה. ל"א ורדינאה מקום הוא שמו ורדינא בעירוכין (דף מט.): תולה. כתמה: בבנה ובבעלה. אם יש בהן מכה שמא נגף עליה כשמשכיין יחד. אלמא דם בנה ובעלה דומה לדם נדות: שלא נגע: אלא בעלה. הא נגע הוא: רב נחמן. אמתני' קמי: ותלה רבי מאיר. כתם: בקילור

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כמיה וכו' דלא סבר לה כר"מ ל"ב: עיין דף ע פ"ח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ליה ליה ל"ב עי' רש"ל: ב) ר"ת כתיב בסוס וכו' אבל דם ירוק שהוא מטמא מטמא ר"ב עי' מיהמי המכרן והשכ"מ ור"ן כתב: ג) בא"ר אבל כתם מים מדה • ל"ב עי' מכשירין פ"ו מכתם ו' ופי' מרמב"ם שם וה"ק: ד) בא"ר דאיכא קרא לקמן מחלב שמכשיר • ל"ב עיין פי' מרש מכשירין פ"ד מכתם פ' :

[לקמן מי]

עי' רשב"ם וה"ן

[מסחים פו.]

[שולין קה: ע"ש פירש"י וחגמתו בסבת קב. סנהד' ר' יוסי וכשולין נד. ע"ש: כריתות כב. ע"ש]

[כדף יה:]

[לקמן מח:]

[אסר:]

[אסר:]

מוסף רש"י

אף כל שמתעגל ויוצא. מתאסף הרבה כאחד ואח"כ יולא, כגון רוק ומי רגליס ושכבת זרע (לקמן ט.).

וכל האומר דבר בשם אומרו כו'. והמגלה סוד ולא הזכיר שמו בתחילה ומזכיר שמו (שולין קד:).

[נ"ל הגמ' ס"ע ס"ד]

[נ"ל נדה מה]

[שולין קד: מגילה כא: מנחות פ"ו ס"ו]

תוספי הרא"ש

הירוק ע ק ב י א בן מהללאל מטמא.

מבאן משמע דסתם ירוק הוא צבע תרומה לחלמון של ביצה או לזהב שנטשה לטראה אדומות • וכן משמע באלו פרשות נבי פרואות הריאה דקאמר הכשרותא וכמוריקה וכביצתו פרשה אולא ירוקה דכשרה היכי דמי בכרתי וכו' אלא נמי אמרינן ירוק בכרתי מכלל דסתם ירוק לא הוי בכרתי דאמרי' בב"ר נבי ירק זה תביכו שחריקן בזהב • וכתי"א אבריחיה בירקרק הרקן אלמא סתם ירוק הוא צבע הנטשה לאדומות כוהב • ירך ר"מ לשיטתו של עקביא בן מהללאל ושמא • ותיטה הוא אמרינן לקמן בפ' בנות כותים נבי כותים מסמכאין משכב תחתון בעליון וכמ' ר' מאיר מטמא משום שרוצות דם אדום ומשלימות לדם ירוק אלמא קסבר דדם ירוק מחר הוא • ו"ל דמדרבנן איירי הכא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com